

ve formě daně oběhové datují se již od r. 1893. Říšská daň z vína zavedená nově zák. z 10. VIII. 1925 byla již zák. z 31. III. 1926 opět zrušena. Naproti tomu byla od r. 1902 a trvá dosud dávka ze šumivého vína, činící nyní 1 ř. mk. za celou láhev, při čemž se daň zapravuje nalepením známky daňové na láhev (čl. VIII. zák. o úlevách daňových z 31. III. 1926, ř. z. díl I, č. 18). Jinak d. z v. je v Německu po různu upravena jako daň komunální. Činí na př. v Berlíně u vína obyčejného 15%, u vína šumivého 25% z prodejní ceny v maloobchodu. V období od 1. IV. 1925 až do 31. I. 1926 činil výnos říšské daně celkem 66·3 mil. ř. mk.

V Itálii státní d. z v. byla zrušena dekretem ze 14. IX. 1924, č. 1373, s působností od 15. IX. 1924. Až do té doby činila 15 lir z 1 hektolitrů od 1. VII. 1924, před tím dokonce 20 lir. Daň byla upravena podobně jako v Rakousku při prodeji vína velkoobchodníkem anebo producentem konsumentu anebo maloobchodníku. (Pro velkoobchod bylo kritériem množství alespoň 50 litrů.) Daň vynesla ve finančním roce 1923/24: 498,000.000 lir, 1924/25: 338,000.000 lir a v posledním období 1925/26 41,300.000 lir. Náhradou za rušenou státní d. z v. zavedena byla dekretem z 13. II. 1925, č. 117, s platností od 15. II. 1925 státní přírážka k potravní d-i z v., vybírané obcemi. Přírážka činí podle toho, jedná-li se o obce I. třídy (s počtem obyvatel nad 50.000) z hektolitrů vína 15 lir a v obcích II. třídy (s počtem obyvatel od 20.000 do 50.000 obyvatel) 12 lir. Kromě toho za láhev jemného vína 0·30 liry.

Ve Francii bylo víno odedávna výdatným zdrojem zdanění a předmětem všemožných úprav. Tam nalézáme také formy různého zdanění, takže nebyla pravidelně jediná d. z v., nýbrž celý systém zdanění vína. Posléze upraveny byly různé předpisy zdanění vína kodifikačním dekretem všech předpisů o nepřímých daních (zvláštní otisk z Journal Officiel ze 4. I. 1927, č. 131), v jehož druhé knize jsou obsaženy zdaňovací předpisy o vínu. Víno do 15° lihu včetně podrobena jest oběhové (cirkulační) dávce 11 frs. za hektolitr, k tomu obecní přírážka 4 frs. Nižšími sazbami podrobuje se víno z ostatního ovoce, dále t. zv. pikety a rozmačkané hrozny. Víno o vyšším obsahu než 15° a nižším než 21° podrobuje se kromě dávky oběhové ještě spotřební dani z lihu ve výši dvojnásobné pro alkoholový obsah nad 15°. Vína sladká při-

rodní (s alkoholovým obsahem nejméně 14°) podrobují se rovněž dávce lihové na přidaný alkohol, dávka oběhová až do 18°, dávka lihová v dvojnásobné sazbě pro alkoholový obsah nad 18°. Sazba daně lihové, již podrobena jsou také vína likérová, vermouthy s vyšším obsahem alkoholu, činí 1320 frs. za hektolitr absolutního lihu, z čehož jde 250 frs. na účet obcí. Kromě toho při vyšší ceně platí se daň přepychová ve výši 30% prodejní ceny. Výnos daně z vína je značný a činil v r. 1926 832,000.000 frs. kromě 972,000.000 frs., jež vybrány na přírážce za vína lihem řezaná.

Ve všech uvedených státech vybírá se z vína též samozřejmě daň z obratu, pokud je v dotyčných státech zavedena, a při dovozu vína z ciziny clo.

Literatura.

Dr. Frant. Kačírek: „Všeobecná daň nápojová, zvláštní dávka z vína v lahvích“ (Hartmann-Joachimovo vyd. zák. ČSR., sv. IV., Praha 1920); Max v. Heckel: „Wein und Weinsteuer“ v VIII. sv. „Handwörterbuch der Staatswissenschaften“, (tamtéž přehled mezinár. zákonodárství); Dr. Alex. Spitzmüller: „Wein- und Moststeuer“ v „Österreichisches Staatswörterbuch“, IV. sv.; K. T. v. Eheberger: „Finanzwissenschaft“, XVIII. a XIX. vyd. 1922, str. 452—458 (obsahuje též nejnovější mezinár. přehled).

Bohdan Živanský.

Daň z vodní síly.

I. Podnět k zavedení d-ě z v. s. dal ministr financí dr. Rašín na jaře r. 1919, když taktéž k jeho podnětu připravována byla daň z uhlí. D. z v. s. měla býti protějškem daně z uhlí, aby podniky, pracující s vodní silou, byly stejně zatíženy jako podniky, pracující s parou. V důvodové zprávě k vládní osnově z 21. V. 1919, č. 1080 N. S., jest to výslovně uvedeno, a také výměra d-ě z v. s. byla vypočítána podle toho, kolik uhlí by bylo při průměrném strojním zařízení zapotřebí místo vodní síly k výrobě jedné hodinové koňské síly, a kolik by činila příslušná daň z uhlí. A stejně, jako v Rašínově osnově o dani z uhlí, tak bylo také v osnově o d-i z v. s. zdůrazněno v důvodové zprávě, že vodní síly jsou přírodním bohatstvím státu, na kterém má míti stát podíl aspoň ve výnosu daně za to, že přenechává podnikatelům využívání tohoto bohatství.

Podle zmíněné původní předlohy vládní měla se platiti daň 2 h za každou hodinovou

koňskou sílu, která mohla býti vodním dílem při používaném poháněcím zařízení podle nejvyšší možné výkonnosti tohoto zařízení vyrobena za dobu, po kterou poháněcí zařízení bylo v činnosti.

Základem pro vyměření daně měla tudíž býti vodní síla při daném poháněcím zařízení využitelná, nikoli jen skutečně využitá; ustanovením tímto mělo býti jednak umožněno snadnější vyměřování daně, a jednak mělo býti působeno na podnikatele vodního díla, aby propůjčenou vodní sílu buď sám co nejvíce využítkoval nebo jinému přenechal.

Osvobození od daně bylo chystáno jen z technických ohledů pro vodní sílu s výkonností menší než 1 ks, a stejně pro nová vodní díla pro dobu prvního půl roku po vystavění (aby podnikatel v této první době, kdy provoz nebývá ještě ustálen, nebyl vyrušován finančními úřady). Malým podnikům mělo býti umožněno placení daně paušálem.

Spolu s daní měl býti dán podklad pro podrobnou statistiku o vodních dílech, způsobu a rozsahu používání vodní síly; do té doby byla známost o vodních silách velmi nedostatečná.

Vládní osnova byla velmi stručná, stanovíc jen hlavní zásady; detaily měly býti provedeny prováděcím nařízením.

Tato Rašínova osnova o d-i z v. s. byla zcela původní, nemajíc nikde vzoru; výnos její odhadován při předpokládaných 158.000 ks v celém státě, 300 pracovních dnech v roce a osmihodinové denní době pracovní na 7.200.000 Kč.

II. Teprve po zavedení dávky z uhlí (platné od 1. V. 1920) začalo se opět jednati o d-i z v. s. Englišova vládní předloha z 13. I. 1921, tisk č. 1360 posl. sněm., spočívá v hlavních zásadách na osnově Rašínově, je však vzhledem k uplynulé době a četným poradám se zájemníky konaným propracovanější. Ve výborech poslanecké sněmovny provedeny byly dvě podstatné změny: Daň rozdělena na daň základní a přírážku, která se měla řídit podle dávky z uhlí; základem pro vyměření daně je pouze vodní síla skutečně využitá, a nikoli využitelná, a pro nová nebo rekonstruovaná vodní díla umožněno rozsáhlé osvobození. Předloha uskutečněna z á k o n e m z 12. VIII. 1921, č. 338 Sb.

III. O b s a h zákona jest v hlavních bodech následující:

Z vodní síly, použité k pohonu, a měřené na hřídeli poháněcího zařízení

platí se základní daň 4 h a přírážka 4 h za 1 koňskou sílu (ks eff.) a hodinu; vláda může tuto přírážku snížit podle toho, jak bude snižována dávka uhelná (skutečně byla přírážka snížena vládním nařízením z 21. XI. 1923, č. 228 Sb., na 2 h a vládním nařízením z 22. XII. 1925, č. 7 Sb. z r. 1926, na 1 h).

Daň se vyměruje:

a) podle výkonnosti používaného poháněcího zařízení (kola, turbíny a pod.) v ks eff.;

b) podle ks eff., potřebných k dosažení výkonnosti poháněcího zařízení;

c) při výrobě elektrické energie podle kwh, při čemž 1 kwh rovná se 1·5 ks eff. hodinové.

Podnikatel má zpravidla na vůli, vybrati si některý z těchto způsobů. Zákon pamatuje také na případ, že lze vyměřovati daň také jiným vhodným způsobem (blíže nejmenovaným) nebo na základě znaleckého posudku (při smíšeném poháněcím zařízení). Podnikům menšího rozsahu, nebo kde by vyměřování daně podle normálního způsobu bylo zvláště obtížným, lze povolit paušalování daně.

Osvobozena od daně vůbec jest vodní síla menší než 2 ks, kdežto vodní síla od 2—5 ks jest osvobozena pouze od přírážky; dále jest osvobozena vodní síla, které používají obce přímo z vodního díla k čerpání vody pro obyvatelstvo nebo družstva pro účely meliorační (oba tyto případy vyskytují se v praxi jen ojediněle). Stejně význam téměř jen theoretický má ustanovení, že osvobozena je vodní síla, odvozená z vodní síly již zdaněné neb z jiné energie, vyrobené pohonem, vyžadujícím spotřebu uhlí, minerálních olejů neb jiných surovin, podléhajících státní dani spotřební (ku př. vodní síla z vodárny, poháněné parou, t. j. zdaněným uhlím a pod.).

Daň lze vybírati též paušálem (u podniků menšího rozsahu s nepravidelným provozem, dále tam, kde jiný způsob vyměřování by byl obtížným), a zvláště také kontrolními měřidly.

Ke zjištění vyvozené vodní síly používá se přístrojů dvojího druhu:

1. měřidel grafikonových systém Zehr a systém Lonsky, která na pásmech papíru zapisují součinitele (spád, průtočné množství vody v turbinách a dobu) zdani-
telné síly, z nichž se využitá síla vyčísluje;

2. počítadla systém Zehr (patent ma-

jetkem státu), které samočinně pomocí vhodného zařízení zaznamenává využitou sílu vodního motoru o 100 ks; údaj nutno násobiti konstantou vyjadřující nižší neb vyšší výkonnost, čímž se obdrží využitá síla skutečná.

Nejdůležitějším jest ustanovení zákona, že ministr financí se zmocňuje, by po dohodě s ministrem veřejných prací a s ministrem zemědělství osvobodil od daně vodní sílu, zužitkovanou během prvních třiceti let pomocí vodního díla, jež bylo vystavěno po 1. I. 1919, a jehož zřizovací náklad nelze bez ohrožení výnosnosti umoriti v době kratší, a to v prvním patnáctiletí úplně, v dalším pětiletí do tří čtvrtin, v následujícím pětiletí do poloviny a v posledním pětiletí do jedné čtvrtiny; totéž ustanovení platí pro úplné znovuzřízení stávajících vodních děl, dále pro díla rekonstruovaná neb doplněná podle poměru provedené rekonstrukce nebo doplnění.

V praxi vedlo provádění tohoto ustanovení k mnohým obtížím i nesrovnalostem.

Ministerstvo financí vydalo výnosem z 19. IX. 1922, č. 106798, pravidla pro osvobození vodních děl od d-ě z v. s.; v těchto pravidlech jest také zejména stanoveno, jak nutno postupovati při zjišťování výnosnosti (rentability), t. j. zda lze zřizovací náklad umoriti v době kratší třiceti let či nikoli. K tomu účelu určuje se zřizovací náklad celého podniku, pak zřizovací náklad vodního díla samého, hrubý roční příjem a započitatelné roční výdaje, konečně skutečný výnos podniku. Počet procent, jímž by byla zabezpečena rentabilita investovaného kapitálu, může býti různý podle druhu průmyslu, pravidelně se však bere za základ 5%. Zjistí-li se, že by skutečný zisk podniku po zaplacení d-ě z v. s. rovnal se výnosnosti investovaného kapitálu, v tom kterém průmyslovém odvětví minimálně vyžadované, nemá podnikatel nároku na osvobození od daně vůbec. Zjistí-li se však, že skutečný zisk podniku nedosahuje zmíněné výnosnosti, lze přiznati podnikateli osvobození od celých 100% nebo od části poměrně podle výsledku.

IV. O b t í ž e vyskytovaly se při tomto právním stavu hlavně v těchto směrech:

Osvobození závisí od volného uvážení ministra financí; to znamená značný defekt proti původnímu ustanovení vládní osnovy. Tím zmenšen též význam toho, že sněmovní výbor dobu, po kterou osvo-

bození může býti uděleno, značně rozšířil. Finanční správa počínala si při osvobozování velmi opatrně, již z té úvahy, že osvobozováním nových podniků podkopává se existence podniků starých, podrobených plně d-i z v. s. Byla na snadě obava, že příliš liberální osvobozování nových vodních děl nutně by vedlo k předčasnému zastavování podniků starých a nahražování jich novostavbami, jen aby dosaženo bylo osvobození daňového. Rozpor vyskytl se také při počítání výnosnosti; byly uplatňovány náhledy, že stanovenou 5%ní výnosnost nutno počítati vedle obvyklého úroku z investovaného kapitálu, tedy že by teprve při celkové výnosnosti větší než 10% bylo nutno platiti d. z v. s. Ukázalo se také, že nelze rentabilitu zjišťovati stejně; u podniků, u nichž vodní síla byla jádrem, bylo by dobře možno zahrnouti do výpočtu celý podnik (mlýny, pily); u jiných podniků, kde vodní síla byla jen náhodným faktorem, a kde tudíž rentabilita vodní síly (oproti jinému pohonu) nemohla míti na rentabilitu celého podniku podstatný vliv, bylo vhodnějším měřiti rentabilitu vodní síly pouze s porovnáním jiného pohonu (parního); nebral se tudíž v těchto případech ohled na to, zda celkový podnik je rentabilní či nikoliv.

Zjišťování rentability děje se každoročně, aby mohlo býti posouzeno, zda trvá ještě nárok na osvobození a do jaké míry.

Obtíže, vyplývající z vylíčeného stavu věci byly zjednodušeny na základě vládního nařízení z 22. XII. 1925, č. 7 Sb. z r. 1926, jímž vedle snížení přírážky na 1 h bylo přiznáno úplné osvobození od d-ě z v. s. pro první patnáctiletí bez předchozího přezkoušení jejich výnosnosti podle § 9 zák. č. 338/1921 Sb.; stejně přiznává se bez předchozího přezkoušení výnosnosti pro první patnáctiletí další osvobození od d-ě z v. s. pro vodní díla, zřízená a uvedená do provozu v době od 1. I. 1919 do 31. XII. 1925, byla-li za příslušná roční období včetně r. 1925 nevýnosnost jejich prokázána. Zmíněná osvobození přiznají se však pouze tehdy, neodpisoval-li podnikatel kapitál investovaný do vodního díla takovými částkami, jimiž by tento kapitál umožnil v době kratší 30 let. Příslušný průkaz o tom je podnikatel povinen podati na požádání finančních úřadů první stolice. Dále se stanoví, že rentabilitou uznati jest podnikatelský zisk 3-5% z kapitálu investovaného.

Vzhledem k tomuto nařízení vydalo

ministerstvo financí nové směrnice výnosem z 16. IX. 1926, č. 89, které z podstatné části spočívají na směrnících dřívějších a jsou přizpůsobeny zmíněnému novému nařízení. Podle nových směrnic nutno nesporně souditi, že 3·5%ní výnosnost počítá se vedle obvyklé výnosnosti, poskytované vkladům u peněžních ústavů (tedy okrouhle 5%). Důležito jest, že podnikatel musí po uplynutí příslušného ročního období bezpodmínečně prokázati, že neodpisoval částkami vyššími než činí umořovací kvota odpovídající příslušnému úroku a 30 letům umořovacím.

Tím ovšem jest podnikatel značně vázán ve volných dispozicích, jaké by podle různých zákonů daňových i podle své bilanční politiky mohl při odpisech jinak prováděti. Sotva lze počítati s tím, že by otázka osvobození vodních děl mohla býti řešena k vzájemné spokojenosti podnikatelů i berní správy; obtíže zakládají se, jak již shora řečeno, v tom, že osvobození odporuje vládní osnově i zájmům starých podniků, na něž z důvodů daňových i národohospodářských nutno bráti zřetel.

Na d. z v. s. nelze se dívatí pouze se stanoviska fiskálního; v tom ohledu daň tato nemá přílišného významu vzhledem ku svému mírnému výnosu; nutno spíše na daň tuto pohlížeti jako na důležitou etapu vedoucí k zachycení podrobné statistiky o vodních dílech a ukazující cesty, jimiž by se rychlejší budování vodních sil u nás mohlo bráti. Nutným doplňkem d-ě z v. s. bylo by zavedení mírné daně na vodní sílu, kterou podnikatel nechává nevyužitou a tím zabraňuje jiným podnikatelům její využitkování na úkor veřejného.

Jedná se také o to, aby výnos d-ě z v. s. výslovně byl určen pro výstavbu vodních sil vůbec; daň nabytá by tím rázu fondové daně a při nejmenším dosáhlo by se toho, že na daň tuto nebylo by pohlíženo s tou zaujatostí jako dosud, kdy má daň ráz pouhého fiskálního opatření.

Teprve d. z v. s. umožnila podrobnou a správnou statistiku vodních děl.

Celkový počet podniků d-ě z v. s. činí cirká 14.500, z těch asi 12.100 je paušalováno, 350 zapravuje daň podle elektroměru a automatického měřidla, a 2050 zapravuje daň podle zápisů v rejstřících (Věstník min. fin. č. 10 z r. 1924).

Pokud nejvyšší možné výkonnosti se týče, jest

156 podniků s nejv. možnou výk. od 201 ks výše,

199 podniků s nejv. možnou výk. od 101 do 200 ks,

372 podniků s nejv. možnou výk. od 50 do 100 ks

a zbytek připadá na podniky do 50 ks.

V r. 1925 činila d. z v. s. u podniků o nejvyšší možné výkonnosti

od 201 ks výše	16,372.074 Kč
„ 101—200 ks	3,520.652 „
„ 50—100 ks	2,661.369 „
do 50 ks	3,919.117 „

Výnos d-ě z v. s. (ovšem včetně přírážky) činil v r. 1923 28,191.000 Kč, 1924 23,432.000 Kč, 1925 26,473.000 Kč a 1926 22,934.193 Kč.

Ačkoliv d. z v. s. (včetně přírážky) byla snížena r. 1923 na 6 h a 1926 na 5 h, přece výnos její v stejném poměru neklesl; důvod nutno hledati v postupně dokonalejším postižení a vybírání daně.

Ostatní ustanovení zákona o d-i z v. s., o placení, promlčení a vymáhání daně, o úředních výkonech, důchodkovém dozoru, trestních ustanoveních, odpovídají obdobným ustanovením novějších spotřebních daní (zejména daně z uhlí). Daň si vypočítává podnikatel sám (ovšem kromě paušálů), bez vyměřovacího řízení a platebních příkazů, takže je berní technika velmi urychlena a zjednodušena.

V. Shora bylo řečeno, že čsl. d. z v. s. je rázu zcela původního. Tomu není nikterak na úkor skutečnost, že v řadě jiných států jsou veřejné dávky, jež možno porovnávatí s d-i z v. s. Jest to v první řadě Švýcarsko, kde jednotlivé kantony vybírají jednak poplatky koncesní, jednak roční vodní činže v různé výši. Základem pro tyto dávky bývá počet propůjčených hrubých koňských sil. Zatížení je různé; zpravidla nemá vodní činže přesahovati 6 frs. za hrubou koňskou sílu, kromě případů, kde dávka řídí se podle percentuelního výnosu podniku. Při posuzování, do jaké míry je vodní síla těmito dávkami zatížena, nutno bráti zřetel na to, že koncesi lze udělití nejvýše na dobu 80 let, načež vodní dílo s příslušnými stavbami, motory a pozemky připadá do vlastnictví kantonu. Celkové zatížení odhaduje se až na 20% ceny vyrobené energie.

Ve Francii je upraveno vodní právo zákonem z r. 1919. Zapravuje se dvojitá dávka, a to statistická dávka a kromě toho roční dávka ve formě vodní činže.

Podobná dávka zavedena je také v Itálii.

V Rakousku vybírají se v jednotlivých zemích podle různých zákonů, datujících od r. 1922, dávky ze spotřeby elektrického proudu, který je ponejvíce vyráběn vodní silou; dávky tyto mají tedy nepřímo charakter d-ě z v. s.

František Kačírek.

Daň všeobecná nápojová.

I. Všeobecné. II. Předmět daně a definice nápojů dani podrobených. III. Zdanění vína. IV. Zdanění limonád, minerálních vod a sodových vod a piva. V. Důchodkový dozor, ustanovení trestní a propadnutí zboží. VI. Vymáhání a promlčení daně.

I. Všeobecné. Cís. patentem z 25. V. 1829 bylo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku upraveno nejen zdaňování vína, vinného a ovocného moštu, ale i lihu, piva, masa, potravní daně na čáře v t. zv. „uzavřených místech“. Podle tohoto patentu vybírala se daň z vína, vinného a ovocného moštu od hostinských, výčepníků a prodávačů těchto nápojů v malém, t. j. pod jedno dolnorakouské vědro (56 litrů). Titulem pro zdanění bylo nasklepení, t. j. dopravení nápoje do sklepa. Pozdějšími předpisy bylo stanoveno, že daň se má vybíratí buď vyrovnáním s jednotlivými živnostníky, dani podrobenými, později se společnostmi živnostníků v určitém okrese, nebo pachtem ve veřejné dražbě a nebo konečně ve státní režii. V Praze a v Brně vybírala se daň z vína jako součást potravní daně na čáře. V letech 1915 a 1916 bylo v Čechách vybírání této daně převzato do státní režie, což se stalo i v ostatních zemích. Na Slovensku a v Podk. Rusi byla rozlišována dvojí daň z vína: daň výrobní podle zák. z 27. XII. 1917, I. zák. čl. z r. 1918, a daň spotřební podle XV. zák. čl. z r. 1892.

Výrobní daň měli platiti výrobci a vybírala se při prodeji. Činila 10 K z 1 hektolitrů s přírážkou 2 K pro obec, jež daň vybírala, a s další přírážkou 2 K pro ostatní obec, mezi které rozdělovalo výnos ministerstvo vnitř. Vedle této daně vybírala se spotřební daň z vinného a ovocného moštu podle zásad, stanovených patentem z r. 1829, při čemž sazby byly odstupňovány podle počtu obyvatelstva v obcích. Vybírání této daně bylo pronajímáno za určitý paušál nebo také jednotlivcům. V Bratislavě vybírala se spotřební daň

z vína ve formě potravní daně na čáře a daň výrobní.

Tato rozmanitost dala podnět k unifikaci zákonných předpisů, jakož i k zavedení daně na další nápoje. To se stalo zák. z 25. X. 1919, č. 533 Sb., a vlád. nař. z 16. XII. 1919, č. 666 Sb., jež nabyly účinnosti dnem 1. I. 1920.

Podle tohoto zákona byly podrobeny dani, nazývané nyní „všeobecná daň nápojová“, také limonády, minerální a sodové vody, jež dosud žádné dani nepodléhaly; zákon o v-é d-i n-é jedná tedy o dvou skupinách nápojů:

I. víno, mošt a jiné šťávy z hroznů, víno, mošt a vůbec šťávy z jiného ovoce,

II. limonády, minerální a sodové vody a je tak zkonstruován, že kdykoli později možno přičleniti některé z uvedených skupin nové nápoje, jakmile by zvláštním zákonem daňová povinnost i na nový druh nápojů byla rozšířena.

Zák. z 22. XII. 1920, č. 676 Sb., jímž se mění způsob zdaňování piva (vlád. nař. z 31. XII. 1920, č. 678 Sb.), bylo i pivo zařadeno mezi nápoje, podrobené v-é d-i n-é.

Na místě dřívější daně z pивní mladinky (polovýrobku) byla zavedena daň z piva, tedy z hotového výrobku podle sazeb platných pro zdaňování shora uvedených nápojů skupiny II. zákona o v-é d-i n-é. Tato reforma měla — nepřehlížejíc k fiskálnímu zájmu — velkou důležitost zejména po stránce berní techniky. Důchodkový dozor nevyžaduje, jak tomu bylo dříve, dlouhotrvající přítomnosti několika orgánů v podniku v přesně ohlášenou dobu, nýbrž možno jej vykonávati daleko účelněji při různých služebních příležitostech (na př. při kontrole různých objektů, podrobených důchodkovému dozoru v tom kterém místě a pod.), úplně podle volného uvážení dozorcího úřadu.

Zák. z 22. XII. 1920, č. 677 Sb., byly mezi jiným zvýšeny daňové sazby nápojů shora uvedené I. skupiny. Všechny nápoje, podléhající v-é d-i n-é, jsou také vydatným zdrojem příjmů pro svazky územní samosprávy (země a obce). S daní z nápojů I. skupiny vybírají se t. č. zemské přírážky až do výše 25% a v uzavřených městech (s potravní dani na čáře) současně též obecní dávky. V četných ostatních obcích vybírá se samostatná obecní dávka ve výši 20 h z 1 litru vína, moštu a jiných šťav z hroznů, 10 h z 1 litru vína, moštu a vůbec šťav z jiného ovoce a 8 h z 1 litru piva bez